

**МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЗБРОЙНИХ СИЛ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Української військово-медичної академії

полковник медичної служби

Валерій САВИЦЬКИЙ

“19” березня 2021 р.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ В АД'ЮНКТУРУ**

**галузі знань 22 Охорона здоров'я
за спеціальністю 222 Медицина
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
ступеня вищої освіти доктор філософії
спеціалізацією 14.02.03 «Соціальна медицина»**

ПОГОДЖЕНО

Заступник начальника академії з наукової роботи

полковник медичної служби

“19” березня 2021 р. Андрій ШВЕЦЬ

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

Протокол методичної ради Академії
“17” березня 2021 р. № 4

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

Протокол Вченої ради Академії
“18” березня 2021 р. № 2

Київ – 2021

Авторський колектив:

БАДЮК М.І. начальник кафедри організації медичного забезпечення збройних сил УВМА доктор медичних наук, професор

КОЗАЧОК В.Ю. заступник начальника кафедри організації медичного забезпечення збройних сил УВМА кандидат медичних наук, доцент, полковник медичної служби

БІБІК Т.А. професор кафедри організації медичного забезпечення збройних сил УВМА доктор медичних наук, професор

СОЛЯРИК В.В. професор кафедри організації медичного забезпечення збройних сил УВМА кандидат медичних наук, доцент

СЕРЕДА І.К. доцент кафедри організації медичного забезпечення збройних сил УВМА кандидат медичних наук, доцент, підполковник медичної служби

МИКИТА О.О. доцент кафедри організації медичного забезпечення збройних сил УВМА кандидат медичних наук, доцент, підполковник медичної служби

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЯ МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬК	6
РОЗДІЛ 2. УПРАВЛІННЯ ПОВСЯКДЕННОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ МЕДИЧНОЇ СЛУЖБИ	11
РОЗДІЛ 3. СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА ТА УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я.....	17

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Визначити теоретичні знання кандидатів до вступу в ад'юнктуру УВМА за спеціалізацією “Соціальна медицина” з питань організації медичного забезпечення військ (сил), управління повсякденної діяльності медичної служби, організації та управління охороною здоров'я.

Відповідно до п. 5 «Правил прийому до докторантури та ад'юнктури Української військово-медичної академії у 2021 році» вступний іспит за спеціальністю проводиться предметною комісією, до складу яких входить, як правило, від трьох до п'яти осіб, які призначаються начальником УВМА. До складу предметної комісії включаються доктори філософії та доктори наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю.

Вступний іспит із спеціальності проводиться в усній формі державною мовою. Кожен екзаменаційний білет містить 3 питання з різних розділів програми. Під час відповіді у разі необхідності вступнику можуть бути задані додаткові питання, що дозволяють оцінити повноту відповіді на питання та не виходять за межі програми вступного випробування. Всі питання та зауваження щодо відповіді на них фіксуються на аркуші відповіді, який підписує голова комісії.

Під час екзамену забороняється використовувати підручники, навчальні посібники та інші довідкові матеріали.

Заміна обраного слухачем екзаменаційного білету не допускається.

Результати вступного іспиту оцінюються за 100-бальною шкалою.

Знання слухачів оцінюються за результатами відповідей на кожне з питань відповідного розділу за 100-бальною шкалою:

“96-100” – вступник має системні, глибокі знання, виявляє неординарні творчі здібності, вміє формулювати і визначати шляхи розв'язування проблеми, виявляє власне ставлення до них;

“90-95” – вступник має глибокі знання, здатний аргументовано і творчо використовувати їх у нестандартних ситуаціях, вміє формулювати і визначати шляхи розв'язування проблеми;

“80-89” – вступник володіє глибокими та міцними теоретичними знаннями з зазначених питань співбесіди, здатний аргументовано їх використовувати;

“75-79” – вступник вільно володіє матеріалом, застосовує знання в дещо зміненій інтерпретації, використовує загальновідомі докази у власній аргументації;

“65-74” – знання вступника є достатньо повними, слухач вміє правильно аналізувати теоретичний матеріал, робити висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями;

“60-64” – вступник правильно, логічно відтворює матеріал, застосовує знання у стандартних ситуаціях, розуміє основні теоретичні положення, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок;

“55-59” – вступник виявляє знання і розуміння основних положень теоретичного матеріалу, вміє застосовувати знання при розв’язанні завдань за зразком. Відповідь його правильна, але недостатньо обґрунтована;

“50-54” – вступник розуміє основний теоретичний матеріал з зазначених питань співбесіди, здатний з помилками й неточностями дати відповіді на питання;

“40-49” – вступник знає близько половини теоретичного матеріалу, під час викладення матеріалу допускає суттєві неточності, для надання правильних відповідей йому потрібна допомога членів комісії;

“35-39” – вступник відтворює менше половини матеріалу, дає відповіді з допомогою членів комісії;

“15-34” – вступник фрагментарно відтворює незначну частину теоретичного матеріалу з зазначених питань співбесіди, виявляє невпевненість і неточність у відповідях на додаткові й навідні питання;

“0-14” – вступник не розрізняє об’єкта теоретичного матеріалу, не може дати відповідь на елементарні питання.

Оцінка знань визначається як середній бал за окремі питання екзаменаційного білету з урахуванням оцінок за відповіді на всі додаткові питання. Максимальна оцінка становить 100 балів.

Вступники, які за результатами вступного іспиту не пройшли порогового рівня (набрали менше 60 балів), до подальшого складання вступних випробувань та участі у конкурсі не допускаються.

Після заслуховування останнього вступника членами комісії здійснюється обговорення результатів теоретичних знань вступників.

Обговорення результатів вступного іспиту стосовно кожного вступника проводиться на закритому засіданні комісії.

Результати прийому іспиту оформляються протоколом, який затверджується Головою екзаменаційної комісії та оголошується вступникам головою підкомісії в день іспиту.

Голова екзаменаційної комісії до затвердження протоколу розглядає суперечні запитання і приймає щодо цього питання остаточне рішення.

Апеляція на результати вступного іспиту із спеціальності розглядає апеляційна комісія УВМА, що створена відповідним наказом начальника УВМА. У день оголошення результатів вступного іспиту вступник, якщо він не згоден з оцінкою, має право подати апеляцію на ім’я голови апеляційної комісії. Апеляція розглядається на засідання апеляційної комісії не пізніше наступного робочого дня після її подання в присутності вступника. Апеляційна комісія має право затвердити або уточнити оцінку за результатами перевірки членами комісії. Перескладання вступного іспиту зі спеціальності за результатами розгляду скарг (апеляцій) не допускається.

РОЗДІЛ 1.

ОРГАНІЗАЦІЯ МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬК

ТЕМА 1. Актуальні питання організації медичного забезпечення військ.

Організація медичного забезпечення військ як наукова дисципліна, її предмет, зміст та методи дослідження на сучасному етапі розвитку. Основні завдання медичної служби ЗС України воєнного часу, їх зміст та значення. Умови діяльності медичної служби, їх вплив на організацію медичного забезпечення бойових дій військ. Організаційна структура медичної служби ЗС України. Категорії особового складу. Сили та засоби медичної служби. Медичні частини і заклади безпосереднього підпорядкування. Взаємодія медичної служби ЗС України з цивільною охороною здоров'я та медичною службою інших міністерств і відомств на воєнний час.

ТЕМА 2. Санітарні втрати при бойових діях.

Загальні, безповоротні та санітарні втрати військ. Величина і структура санітарних втрат та фактори, що на них впливають.

Сучасні види зброї та засоби її використання.

Вплив величини і структури санітарних втрат на організацію медичного забезпечення військ.

Методи розрахунків санітарних втрат від різних видів зброї для частини і з'єднання.

ТЕМА 3. Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення у військах.

Зміст лікувально-евакуаційних заходів. Основні етапи розвитку системи лікувально-евакуаційного забезпечення. Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ, принципи, основні положення та вимоги до неї.

Поняття про етапи медичної евакуації, завдання, вимоги до розгортання.

Вид медичної допомоги, їх зміст, порядок надання.

Медичне сортування, принципи, види, суть та призначення.

Організація медичної евакуації. Характеристика санітарно-транспортних засобів, що використовуються для евакуації уражених і хворих, порядок медичної евакуації.

Організація лікувально-евакуаційного забезпечення при ліквідації наслідків використання противником засобів масового ураження.

ТЕМА 4. Військово-медичний облік і звітність.

Військово-медичний облік та звітність у воєнний час. Документи медичного обліку та звітності. Порядок ведення та заповнення звітної та облікової документації.

ТЕМА 5. Управління медичною службою.

Основні принципи управління, його зміст та вимоги до нього. Методи та послідовність роботи начальника медичної служби з прийняття рішення на організацію медичного забезпечення з'єднання у мирний і воєнний час. План медичного забезпечення частини в бою, порядок його оформлення.

Матеріали медичної служби частини в наказ по тилу. Постановка завдань підлеглим та проведення контролю за їх виконанням.

Управління медичними частинами та підрозділами в ході бойових дій.

ТЕМА 6. Медична служба бригади.

Завдання та організація медичної служби механізованої (танкової) бригади. Медичний пункт механізованого (танкового) батальйону (МПБ), завдання, особовий склад, оснащення та обладнання. Організація роботи МПБ в наступальному та оборонному бою.

Медична рота механізованої (танкової) бригади (медр), завдання, організаційно-штатна структура і оснащення. Організація розгортання медр, призначення, особовий склад, оснащення та обладнання функціональних підрозділів медр, організація їх роботи. Особливості роботи медр при масовому надходженні уражених радіоактивними, отруйними та бактеріологічними засобами. Облікові та звітні документи медр порядок їх ведення.

Тема 6. Військовий мобільний госпіталь, завдання, організаційно-штатна структура, організація роботи.

Завдання, організаційна структура, принципова схема розгортання, оснащення та організація роботи військового мобільного госпіталю в бойових умовах. Заходи та обсяг кваліфікованої медичної допомоги. Особливості роботи військового мобільного госпіталю при масовому надходженні поранених і хворих. Порядок використання військового мобільного госпіталю в бою.

ТЕМА 8. Військово-медична доктрина та загальні принципи медичного забезпечення збройних сил НАТО.

Військово-медична доктрина та стратегічні цілі військової охорони здоров'я особового складу збройних сил НАТО. Фактори, що визначають завдання та характер медичного забезпечення збройних сил НАТО.

Пріоритетні напрямки військової охорони здоров'я та практичні шляхи їх реалізації.

ТЕМА 9. Лікувально-евакуаційне забезпечення військ НАТО на театрах воєнних дій.

Класифікація бойових втрат особового складу збройних сил. Загальні принципи організації лікувально-евакуаційного забезпечення бойових операцій.

Використання передових військово-медичних технологій в бойових умовах. Ешелонування медичної допомоги на театрі воєнних дій. Види медичної допомоги в бойових умовах. Принципи та вимоги до медичного сортування. Медична евакуація в сучасній війні.

ТЕМА 10. Правова та юридична основа міжнародного гуманітарного права.

Поняття міжнародного гуманітарного права (МГП).

Завдання, принципи та розвиток міжнародного гуманітарного права. Розділи міжнародного гуманітарного права.

Женевське право, власне гуманітарне право, їх характеристика. Юридична та правова база охорони інтересів осіб, які вибули із ладу та брали участь у бойових діях.

Характеристика Гаагського «права війни». Взаємозв'язок міжнародного гуманітарного права та законодавства про права людини. Роль і місце ООН, Ради Європи та Організації Американських держав в системі міжнародного гуманітарного права.

Природа та особливості міжнародного гуманітарного права. Право і війна, право та держава, право та індивідуум.

Джерела МГП. Основні та допоміжні джерела.

Женевські конвенції 1949 р. Додаткові протоколи 1977 р.

Суб'єкти міжнародного гуманітарного права.

Відповідальність за порушення норм МГП. Військові злочини. Імплементація норм МГП до національного законодавства України.

ТЕМА 11. Правова основа статусу та діяльності медичного персоналу в збройних конфліктах.

Понятійний апарат. Визначення медичного персоналу.

Особливий захист медичного персоналу та об'єктів військово-медичної служби.

Обов'язки командного складу медичної служби військового формування під час збройного конфлікту.

Заходи виконавчого та адміністративного характеру під час збройного конфлікту.

Розпізнавальні знаки і сигнали медичної служби. Санітарні зони місцевості.

Класифікація медичного персоналу. Здійснення діяльності медичним персоналом. Основні права медичного персоналу в збройних конфліктах. Основні обов'язки медичного персоналу в збройних конфліктах. Санітарні перевезення. Види санітарно-транспортних засобів. Захист санітарних перевезень.

ТЕМА 12. Етапи становлення та розвитку військової медицини.

Історія військової медицини як науки і складова загальної історії людства. Зв'язок історії військової медицини з історією культури, природознавством і філософією. Історія військової медицини як предмет викладання у вищих військово-медичних навчальних закладах.

Історія військової медицини як засіб формування особистості військового лікаря. Періодизація історії військової медицини. Джерела вивчення.

Витоки військової медицини. Військова медицина античного світу. Розвиток військової медицини в середні віки. Особливості надання медичної допомоги в зв'язку з появою вогнепальної зброї.

Військова медицина в Київській Русі та епохи Козаччини. Розвиток військової медицини в новий час.

Видатні українські лікарі XVIII ст. у військовій медицині. Єлисаветградська медико-хірургічна школа. Київський військовий госпіталь. Вчені - медики російських наукових медичних шкіл XVIII ст. - вихідці України.

Основні етапи розвитку військової медицини незалежної України, їх характеристика.

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2018 р. № 910 «Про затвердження Воєнно-медичної доктрини України».

2. Наказ Генерального штабу ЗСУ від 11.02.2019 року № 60 «Про затвердження Настанови з медичного забезпечення Збройних сил України на особливий період».

3. Наказ Генерального штабу ЗСУ від 09.07.2018 року № 258 «Про затвердження Керівництва з медичної евакуації у Збройних силах України».

4. Наказ Директора ВМД МО України від 12.12.2016 р № 36 Про затвердження Керівництва з організації постачання медичною технікою та майном Збройних сил України у мирний час.

5. Наказ директора Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України від 03.11.2017 р. № 18 «Про затвердження норм постачання медичним майном військових мобільних госпіталів на особливий період».

6. Наказ Директора ВМД МО України від 07.08.2015 р № 56 Про затвердження Інструкції з організації обліку медичного майна в групі медичного постачання (пересувній).

7. Наказ Генерального штабу ЗСУ від 07.01.2017 року № 7 «Зміни до Збірника описів комплектів медичного майна для військових частин та закладів Збройних Сил України».

8. ДГШ від 09.12.2015 Про затвердження та введення в дію Табеля термінових донесень Генерального штабу Збройних Сил України.

9. Доктрина Союзного Командування Європи № 85-8 «Принципи, політика та параметри планування медичного забезпечення Союзного Командування Європи» від 26 жовтня 1993 р. – 100 с.

10. Екстрена медична допомога військовослужбовцям на догоспітальному етапі в умовах збройних конфліктів: Навчальний посібник. / Бадюк М.І., Ковида Д.В., Микита О.О., Козачок В.Ю., Серeda І.К., Швець А.В.; За редакцією професора Бадюка М.І. – К.: СПД. Чалчинська Н.В., 2018. – 204 с.

11. Медичне забезпечення антитерористичної операції: науково-організаційні та медико-соціальні аспекти : збірник наукових праць / за заг. ред.

академіків НАН України Цимбалюка В. І. та Сердюка А. М. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. – 316 с.

12. Організація медичного забезпечення військ: Підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти України III-IV рівнів акредитації / За редакцією професора Бадюка М.І. –К.: “МП Леся”, 2013. – 430 с.

13. Організація медичного забезпечення збройних сил країн НАТО: Навчальний посібник / О.О. Сохін, О.В. Ричка, О.Ю. Булах та ін.; За ред. В.Д. Юрченка, В.В. Вороненка. – К., 2006. – 368 с.

14. Організація медичного забезпечення збройних сил європейських держав: навч. посіб. з курсу інозем. мед. термінології / [М.І. Бадюк, О.В. Рудинський, В.В. Солярик та ін.]. – К.: МП Леся, 2014. – 69 с.

15. Організація медичного забезпечення механізованої бригади в обороні: навчальний посібник / Бадюк М.І., Солярик В.В., Савицький В.Л. та ін. – К.: ”МП Леся”, 2018. – 108 с.

16. Організація медичного забезпечення механізованої бригади в наступальному бою: Навчальний посібник / Бадюк М.І., Солярик В.В., Шугалій Є.П. та ін. – К.: “МП Леся”, 2019. – 144с.

17. Особливості функціонування мобільного військового госпіталю за модульним принципом: метод. рекомендації / [І.К. Серeda, М.І. Бадюк, Ф.М. Левченко та ін.] – К.: РВВ УВМА, 2009. – 34 с.

18. Планування медичного забезпечення механізованого батальйону в умовах ведення оборонного бою: Навчальний посібник / [М.І. Бадюк, В.В. Солярик, В.Ю. Козачок та ін.] – К.: «МП Леся», 2016. – 96 с.

19. Планування медичного забезпечення військових частин тактичного рівня / Бадюк М.І., Солярик В.В., Шугалій Є.П. та ін. Київ: “Видавництво Людмила”, 2020. – 189 с.

20. Польовий статут армії США FM 1-02 (101-5-1) “Operational Terms and Graphics” – Washington DC.: вид. HQ Departament of the Army, 2004.

21. AJP-4.10, Edition C, Version 1, Allied joint doctrine for medical support. – 2020.

22. NATO medical support principles and policies // NATO Publication, Dec. 2013. – 29 p.

РОЗДІЛ 2.

УПРАВЛІННЯ ПОВСЯКДЕННОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ МЕДИЧНОЇ СЛУЖБИ

Тема 1. Завдання, організаційна структура медичної служби Збройних Сил України у мирний час.

Основні завдання медичної служби ЗС України у мирний час, їх зміст і значення. Організаційно-функціональна структура медичної служби ЗС України. Система підготовки медичних кадрів для ЗС України.

Тема 2. Організація лікувально-профілактичних заходів у Збройних Силах України. Організаційні засади диспансеризації військовослужбовців.

Роль і місце лікувально-профілактичних заходів в системі збереження та зміцнення здоров'я військовослужбовців. Керівні документи, що регламентують їх організацію та проведення. Зміст лікувально-профілактичних заходів у військовій частині. Контроль за станом здоров'я особового складу, його форми. Керівні документи, що регламентують його організацію та проведення. Диспансеризація військовослужбовців. Організація і проведення поглибленого медичного обстеження, диспансерне спостереження. Статистичні показники диспансеризації. Організація лікувально-профілактичних заходів у військовій частині. Дієтичне харчування, порядок його організації, керівні документи.

Тема 3. Медичний пункт (медична рота) військової частини (бригади).

Медичний пункт (медична рота) військової частини (бригади), завдання, обладнання, оснащення функціональних підрозділів, організація їх роботи. Амбулаторія медичного пункту, призначення, склад, організація роботи. Лазарет медичного пункту, призначення, склад, організація роботи. Організація роботи аптеки та ізолятора. Керівні документи, що регламентують роботу медичного пункту (медичної роти) військової частини (бригади).

Тема 4. Організація лікувально-діагностичної роботи у військовій частині.

Організація лікувально-діагностичної роботи у військовій частині, керівні документи. Невідкладна медична допомога. Обсяг медичної допомоги в медичному пункті. Функціональні обов'язки посадових осіб медичного пункту з організації лікувально-профілактичної роботи. Обсяг основних методів діагностичних та лабораторних досліджень. Організація стаціонарного лікування військовослужбовців у військовій частині. Організація стоматологічної допомоги військовослужбовцям.

Тема 5. Організація санаторно-курортного лікування та військово-лікарської експертизи.

Роль і місце санаторно-курортного лікування в загальній системі

лікувально-профілактичних заходів. Організація санаторно-курортного лікування військовослужбовців та членів їх сімей. Керівні документи, що регламентують його організацію та проведення.

Військові санаторії (центри реабілітації) ЗС України, призначення, профілізація та підпорядкування. Порядок відбору осіб, що потребують санаторно-курортного лікування, санаторно-відбіркові комісії (СВК). Поняття про медичну реабілітацію.

Основні завдання військово-лікарської експертизи. Штатні та позаштатні (постійно і тимчасово діючі) військово-лікарські комісії (ВЛК), завдання і організація роботи. Організація військово-лікарської експертизи у військовій частині.

Тема 6. Організація донорства в Збройних Силах України.

Центри крові, відділення та позаштатні пункти заготівлі і переливання крові (ВЗПК, ППЗПК) їх завдання, організація роботи. Керівні документи, що регламентують його роботу. Планування потреби в донорських кадрах. Завдання медичної служби з організації донорства у військовій частині. Облік донорів (резервних та екстреного резерву). Система гарантій та пільг, передбачених державою для донорів.

Тема 7. Аналіз лікувально-діагностичної роботи.

Основні одиниці медико-статистичного обліку та основні документи медичного обліку. Обов'язки посадових осіб медичної служби по веденню медичного обліку та звітності. Статистичні показники фізичного розвитку та стану здоров'я військовослужбовців. Показники загальної (первинної) захворюваності, госпіталізації, працевтрат та звільнення військовослужбовців. Статистичні показники діяльності медичної служби частини. Основні статистичні показники роботи медичного підрозділу частини. Статистичні показники використання ліжкового фонду військового госпіталю за рік. Статистичні показники якості лікарської діагностики. Методика складання медичних донесень за формами 1/мед., 2/мед. та пояснювальної записки до них.

Тема 8. Організація та зміст роботи військового госпіталю як центру профілактичної і лікувально-діагностичної роботи у територіальній зоні відповідальності.

Роль і місце військового госпіталю (ВГ) в системі лікувально-профілактичного забезпечення особового складу територіальної зони відповідальності. Завдання, організаційно-штатна структура та призначення підрозділів ВГ, організація їх роботи, керівні документи, що регламентують його роботу. Амбулаторно-поліклінічна допомога, лікувально-діагностична робота та стаціонарне лікування військовослужбовців, невідкладна медична допомога. Порядок роботи лікарів-спеціалістів ВГ з надання практичної допомоги медичній службі військових частин. Проведення показових амбулаторних прийомів та обходів хворих в медичних підрозділах лікарями-спеціалістами ВГ. Позаштатні головні медичні спеціалісти в адміністративно-

територіальній зоні відповідальності, організація їх роботи. Роль та місце позаштатних медичних спеціалістів в системі лікувально-профілактичного забезпечення особового складу гарнізону. Організація лікувальної практики та чергувань військових лікарів при ВГ. Зв'язок з іншими військовими госпіталями та лікувальними закладами цивільної охорони здоров'я.

Тема 9. Організація бойової підготовки особового складу медичної служби.

Завдання та зміст бойової підготовки особового складу медичної служби. Планування та організація бойової і спеціальної підготовки особового складу медичної служби. Бойова підготовка підрозділів, частин та закладів медичної служби. Форми та методи навчання, види навчальних занять. Навчально-матеріальна база. Роль і місце тактико-спеціальних занять (навчань) в системі бойової підготовки медичної служби. Організація і проведення зборів особового складу медичної служби. Методика відпрацювання документів з бойової підготовки. Підвищення кваліфікації особового складу медичної служби. Контроль бойової підготовки особового складу, підрозділів, частин та закладів медичної служби.

Тема 10. Основи бойової та мобілізаційної готовності медичних підрозділів, частин і закладів.

Поняття про мобілізацію. Документи, що регламентують мобілізаційну роботу. Види мобілізації. Відмобілізування, доукомплектування та бойове злагодження медичних підрозділів, частин і закладів. Порядок розробки та ведення документів з мобілізаційної роботи. Способи відмобілізування військово-медичних частин і закладів. План медичного забезпечення відмобілізування частини.

Тема 11. Основи управління медичної служби.

Мета, сутність та зміст управління медичною службою. Роль та місце процесу планування в системі управління медичною службою. Види планування роботи медичної служби ЗС України. Головні вимоги до процесу планування та до планів роботи медичної служби військових частин. Зміст і методика планування роботи медичної служби військових частин. Зміст перспективного плану, річного плану, місячного плану роботи медичної служби, планів медичного забезпечення польових навчань та прийому молодого поповнення, планів профілактичних заходів у військовій частині (ОНІ, ГРЗ, гострих кишкових інфекцій), плану пропаганди здорового способу життя та гігієнічних знань.

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Військові Статути Збройних Сил України. – К.: – 2014.
2. Закон України №1933-ХІІ “Про оборону України” зі змінами та доповненнями.

3. Закон України №3544-ХІІ “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію” зі змінами та доповненнями.

4. Закон України №2233-ХІІ “Про військовий обов’язок та військову службу” зі змінами та доповненнями.

5. Закон України “Про донорство крові та її компонентів”.

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 31.10.2018 р. № 910 “Про затвердження Воєнно-медичної доктрини України”.

7. Постанова Кабінету Міністрів України від 20.03.2002 р. № 426 “Про норми харчування військовослужбовців Збройних Сил, інших військових формувань та Державної служби спеціального зв’язку та захисту інформації, поліцейських, осіб рядового та начальницького складу підрозділів Державної фіскальної служби, осіб рядового, начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту” (зі змінами).

8. Наказ Міністерства оборони України 04.11.2016 р. № 591 “Про затвердження Інструкції про організацію санаторно-курортного лікування, медичної та медико-психологічної реабілітації у Збройних Силах України” (зі змінами).

9. Наказ Міністерства оборони України від 06.07.2014 р. № 508 “Про затвердження Положення про організацію медичного забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України, які залучаються до участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки”.

10. Наказ Міністерства оборони України від 16.11.2016 р. № 608 “Про затвердження адміністративно-територіальних зон відповідальності закладів охорони здоров’я Збройних Сил України за організацію медичного забезпечення”.

11. Наказ Міністерства оборони України від 17.08.2017 р. № 440 “Про затвердження Інструкції з обліку військового майна у Збройних Силах України”.

12. Наказ Міністерства охорони здоров’я України від 22.02.2019 р. № 446 “Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів”

13. Наказ Міністра оборони України від 14.02.2006 р. № 81 “Про затвердження Інструкції про проведення обов’язкових попередніх та періодичних психіатричних оглядів у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України”.

14. Наказ Міністра оборони України від 14.08.2008 р. № 402 “Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України”(зі змінами).

15. Наказ Міністра оборони України від 16.07.1997 р. № 300 “Про затвердження Положення про військове (корабельне) господарство Збройних Сил України”(зі змінами).

16. Наказ Міністерства оборони України від 11.05.2017 р. № 261 “Про затвердження Порядку постачання медичного майна Збройними Силами України в мирний час”.

17. Наказ Міністра оборони України від 12.03.1999 р. № 81 “Про затвердження Норм забезпечення медичною технікою та спеціальним майном

кафедр екстремальної і військової медицини вищих медичних закладів освіти України” .

18. Наказ Міністерства охорони здоров'я від 05.01.2017 р. № 6 “Про затвердження переліків лікарських засобів та медичних виробів, які повинні бути в складі аптечок медичних загальновійськових індивідуальних, аптечки автомобільної загальновійськової, наплічника медичного загальновійськового санітара та наплічника медичного загальновійськового санітарного інструктора” (зі змінами від 26.09.2017 №721).

19. Наказ Міністерства оборони України від 08.09.2015 р. № 470 “Про затвердження Інструкції з планування підготовки органів військового управління, військ (сил), установ Збройних Сил України”.

20. Наказ Генерального штабу ЗС України від 07.04.2017 р. №124 “Про затвердження інструкції з діловодства в Збройних Силах України” (зі змінами від 13.11.2018 р.).

21. Наказ Генерального штабу ЗС України від 11.02.2014 р. № 35 “Про затвердження Тимчасової настанови з фізичної підготовки в Збройних Силах України ”.

22. Наказ Генерального Штабу ЗС України від 16.12.2019 р. №469 Про затвердження інструкції щодо дотримання санітарно-гігієнічних норм під час організації розміщення, водопостачання, харчування та лазне-прального обслуговування військ (сил) у польових умовах, на полігонах.

23. Наказ Генерального штабу ЗС України від 26.12.2013 р. № 317 “Про затвердження Керівництва з медичного забезпечення Збройний Сил України”.

24. Тимчасова настанова з оперативної підготовки у Збройних Силах України. Затверджена Наказом Генерального штабу ЗС України від 26.06.2018 р. №236.

25. Наказ Начальника Головного військово-медичного управління від 04.06.2018 р. № 95 “Про затвердження Тимчасового порядку організації надання невідкладної (екстреної) медичної допомоги у Збройних Силах України”.

26. Наказ Генерального штабу Збройних Сил України від 04.11.2017 р. № 391 “Про затвердження Інструкції з диспансеризації військовослужбовців Збройних Сил України на мирний час”.

27. Наказ Директора Департаменту охорони здоров'я Міністерства оборони України від 12.12.2006 р. № 113 “Про затвердження Методики диспансерного динамічного нагляду при основних захворюваннях та аналізу диспансеризації військовослужбовців Збройних Сил України”.

28. Наказ директора Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України від 15.08.2017 р. № 13 «Про затвердження Методичних рекомендацій з медичної реабілітації військовослужбовців в системі медичного забезпечення Збройних Сил України».

29. Бадюк М.І., Котуза А.С., Маркович І.Ф. Методичні основи здійснення процесу планування роботи медичної служби військових частин (з'єднань) (в умовах мирного часу) / Методичні рекомендації. – К.: УВМА, 2005. – 61 с.

30. Бадюк М.І., Солярик В.В., Бадюк Л.М. Окремі питання управління

повсякденною діяльністю медичної служби: Навчальний посібник. – К., УВМА, 2013. – 100 с.

31. Бадюк М.І., Солярик В.В., Бадюк Л.М., Ковида Д.В. Окремі питання економіки охорони здоров'я: Навчальний посібник. – К.: УВМА, 2014. – 104 с.

32. Бардов В.Г., Бадюк М.І., Омельчук С.Т., Котуза А.С. та ін.. Медичний контроль (санітарний нагляд) за умовами життєдіяльності особового складу: Навчальний посібник. – К.: УВМА, 2006. – 70 с.

33. Верба А.В., Литовка С.Л., Рожков А.В., Ізюмнікова Т.Г. та ін. Методичні вказівки по санітарним вимогам до організації розміщення, водопостачання, харчування та лазнево-прального обслуговування військ (сил) в польових умовах, на полігонах (навчальних центрах). – К.: УВМА, 2017. – 36 с.

34. Вороненко В.В., Бадюк М.І., Котуза А.С. Методичні основи здійснення стратегічного планування діяльності та розвитку медичної служби Збройних Сил України: Навчальний посібник / За ред. Паська В.В. – К.: УВМА, 2005. – 92 с.

35. Керівництво з медичного забезпечення ЗС України / – К.: НДІ ПВМ УВМА. – 2013. – 512 с.

36. Котуза А.С., Омельчук С.Т. Організаційні та методологічні основи управління системою військової охорони здоров'я на засадах ризик-орієнтованого підходу: Монографія. – 2005. – 228 с.

37. Методичний посібник з основних питань організації повсякденної діяльності військ (сил) ” – Київ, “Варта”, 2007.

38. Профілактика травматизму у Сухопутних військах Збройних Сил України: організаційно-методичні вказівки // [А.С. Котуза, О.М. Лабунець, С.В. Халік та ін.]. – К: РВВ КСВ ЗС України, 2010. – 51 с.

39. Стандарт підготовки І-СТ-3 (видання 2): підготовка військовослужбовця з тактичної медицини. – К.: МП “Леся”, 2015. – 148 с.

40. Управління повсякденною діяльністю медичної служби / За ред. професора Бадюка М.І. – Київ: ФОП Чалчинська Н.В., 2020. – 508 с.

41. Форми та зміст медичної облікової документації для медичних підрозділів військових частин Збройних Сил України: Методичні рекомендації / [В.І. Рудь, О.В. Горішна, Г.В. Іванцова та ін.]; за ред. д.мед.н., проф. О.М. Власенко. – К: УВМА, 2014. – 261 с.

РОЗДІЛ 3.

СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА ТА УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я

Тема 1. Соціальна медицина як наука про суспільне здоров'я та охорону здоров'я.

Соціальна медицина та охорона здоров'я як наука про громадське здоров'я, методи аналізу масових медико-соціальних явищ та процесів, організацію, управління та економіку системи охорони здоров'я. Визначення та зміст науки.

Роль соціальної медицини та охорони здоров'я в практичній діяльності закладів і органів охорони здоров'я та лікарів, в плануванні, управлінні, організації праці в охороні здоров'я.

Виникнення та розвиток соціальної медицини та охорони здоров'я (суспільної медицини, соціальної гігієни) в Україні та зарубіжних країнах.

Основні методи досліджень у соціальній медицині та охороні здоров'я, статистичний, демографічний, історичний, експериментальний, експертних оцінок, моделювання, прогнозування. Поняття про системи та системний аналіз.

Тема 2. Теоретичні основи соціальної медицини та організації охорони здоров'я.

Мета соціальної медицини та організації охорони здоров'я як науки. Основні положення Декларації прав людини, Алма-Атинської декларації, Міжнародних стандартів прав людини в сфері охорони здоров'я та Конституції України.

Тема 3. Основи медичної статистики.

Предмет та зміст медичної статистики. Організація та проведення статистичного дослідження. Відносні величини. Графічні зображення статистичних даних. Середні величини. Оцінка вірогідності результатів дослідження. Непараметричні критерії оцінки вірогідності результатів дослідження. Динамічні ряди. Метод стандартизації. Кореляційно-регресійний аналіз. Основи оцінки факторів ризику та прогнозування патологічних процесів.

Тема 4. Реформування охорони здоров'я на принципах впровадження загальної практики – сімейної медицини.

Законодавство України про охорону здоров'я. Основні напрямки реформування системи охорони здоров'я України.

Роль і місце лікаря загальної практики – сімейної медицини в наданні допомоги населенню закріпленої території. Моделі діяльності лікаря загальної практики – сімейної медицини.

Закон України. Про екстрену медичну допомогу.

Тема 5. Здоров'я населення.

Чинники, що обумовлюють здоров'я населення. Методи вивчення. Закономірності основних показників здоров'я. Медико-соціальні проблеми демографічних процесів. Демографічна ситуація в Україні та сучасному світі. Методика вивчення захворюваності (загальної, з тимчасовою втратою працездатності). Загальні тенденції захворюваності населення України (загальна захворюваність, захворюваність із тимчасовою втратою працездатності). Інвалідність. Фізичний розвиток.

Тема 6. Медико-соціальні аспекти найважливіших захворювань.

Роль найважливіших хронічних захворювань у формуванні основних показників здоров'я населення в Україні та світі.

Сучасні тенденції захворювань системи кровообігу. Вплив різних чинників на рівні показників захворюваності та смертності при ХСК. Система організації лікувально-профілактичної допомоги хворим на ХСК, заходи соціальної профілактики ХСК.

Захворюваність, смертність та інвалідність від злоякісних новоутворень, порівняльний аналіз показників у динаміці, регіонах і групах населення. Вплив різних чинників на рівні захворюваності, смертності та інвалідності від ЗН. Система організації лікувально-профілактичної допомоги хворим на ЗН.

Медико-соціальні аспекти хвороб, що належать до класу травм, отруєнь і деяких інших наслідків дії зовнішніх чинників.

Медико-соціальні проблеми наркоманій (включаючи алкоголізм і нікотинomanію).

Сучасні тенденції хвороб, що належать до класу розладів психіки та поведінки (психічні розлади).

Медико-соціальні аспекти інфекційних хвороб, туберкульозу і СНІДу.

Тема 7. Основи організації лікувально-профілактичної допомоги.

Основи організації лікувально-профілактичного забезпечення дорослого населення. Організація амбулаторно-поліклінічної допомоги міському населенню. Організація стаціонарної допомоги міському населенню. Організація первинної медичної допомоги. Організація лікувально-профілактичної допомоги сільському населенню. Організація лікувально-профілактичної допомоги працюючим на промислових підприємствах. Організація медичного забезпечення потерпілих від аварії на Чорнобильській АЕС. Організація екстреної та невідкладної медичної допомоги. Організація медичної допомоги населенню літнього віку.

Тема 8. Медичне страхування.

Основи медичного страхування. Економічна сутність страхової медицини. Історичні аспекти розвитку медичного страхування в Україні. Страхова медицина в економічно розвинених країнах світу.

Тема 9. Аналіз діяльності лікувально-профілактичних закладів і

оцінка якості медичної допомоги.

Облік і звітність, показники діяльності, їх оцінка. Методика оцінки якості медичної допомоги.

Тема 10. Організація медичної експертизи працездатності.

Види медичної експертизи. Мета її проведення.

Експертиза тимчасової непрацездатності, мета її проведення. Листок непрацездатності як основний документ державного соціального страхування.

Експертиза стійкої непрацездатності. Мета її проведення. Медико-соціальні експертні комісії (МСЕК), їх структура та завдання.

Тема 11. Організація стоматологічної допомоги населенню.

Організація стоматологічної допомоги міському населенню. Організація стоматологічної допомоги сільському населенню. Організація стоматологічної допомоги вагітним жінкам і дітям. Методи вивчення стоматологічної захворюваності. Аналіз діяльності стоматологічної служби. Стан стоматологічної допомоги населенню України та концепції її подальшого розвитку.

Тема 12. Наукові основи управління охороною здоров'я.

Управління системою охорони здоров'я. Теоретичні основи науки управління. Комплексний підхід щодо удосконалення управління. Теорія управлінських систем. Загальна характеристика процесу управління. Функції управління. Технолого-функціональні фази процесу управління. Менеджер у системі охорони здоров'я.

Тема 13. Економіка охорони здоров'я.

Теоретичні основи. Планування в системі охорони здоров'я України. Ринок медичних послуг. Особливості ринку медичних послуг. Ціноутворення медичних послуг.

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року .К: Преса України, 1997 – 80 с.

2. Основи законодавства України про охорону здоров'я (1993) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2812-12>. – Назва з екрану. – (Закон України).

3. Закон України від 07.07.2011 № 3611-VI "Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення надання медичної допомоги".

4. Закон України «Про екстрену медичну допомогу» від 05.07.2012 року № 5081-VI (зі змінами).

5. Закон України від 05.10.2000 р. №2017-III «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії».

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.10.1995 року № 819 Про взаємодію медичних служб Збройних Сил та інших військових формувань із державною системою охорони здоров'я і про створення загальнодержавної системи екстремальної медицини.

7. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.07.1997 року № 765 “Про затвердження Порядку державної акредитації закладів охорони здоров'я”.

8. Постанова Кабінету Міністрів України від 20.06.2000 року № 989 “Про комплексні заходи щодо впровадження сімейної медицини в систему охорони здоров'я”. – 12 с.

9. Наказ МОЗ України від 23.02.2012 № 132 "Про затвердження Примірного табеля оснащення лікувально-профілактичних підрозділів закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну (медико-санітарну) допомогу"

10. Наказ МОЗ України від 23.02.2012 № 131 "Про затвердження Примірного положення про центр первинної медичної (медико-санітарної) допомоги та примірних положень про його підрозділи"

11. Наказ МОЗ України від 23.02.2012 № 130 "Про затвердження Примірного переліку лабораторних досліджень, що виконуються при наданні первинної медичної допомоги населенню"

12. Наказ МОЗ України від 23.02.2012 № 129 "Про затвердження Примірних штатних нормативів центру первинної медичної (медико-санітарної) допомоги"

13. Наказ МОЗ України від 30.12.2011 № 1008 "Про затвердження примірних положень про заклади охорони здоров'я"

14. Наказ МОЗ України від 04.11.2011 № 756 "Про затвердження Порядку вибору та зміни лікаря первинної медичної (медико-санітарної) допомоги та форм первинної облікової документації"

15. Наказ МОЗ України від 02.11.2011 № 743 "Про затвердження Індикаторів якості медичної допомоги"

16. Наказ МОЗ України від 01.08.2011 № 454 "Про затвердження Концепції управління якістю медичної допомоги у галузі охорони здоров'я в Україні на період до 2020 року"

17. Наказ МОЗ України від 14.03.2011 № 142 "Про вдосконалення державної акредитації закладів охорони здоров'я"

18. Наказ МОЗ України від 11.03.2011 № 141 "Про затвердження Методичних рекомендацій "Уніфікована методика розробки індикаторів якості медичної допомоги"

19. Наказ МОЗ України від 02.02.2011 № 49 "Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики"

20. Наказ Міністерства оборони України від 29.09.2017 року № 505 «Про затвердження Положення про Службу превентивної медицини Міністерства оборони України».

21. Голяченко О.М., Сердюк А.М., Приходський О.О. Соціальна медицина, організація та економіка охорони здоров'я. Тернопіль – Київ – Вінниця. 1997 – 328 с.

22. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я /За ред. Ю.В. Вороненка. – К.: «Здоров'я», 2002. – 359 с.

23. Ромашко А.С., Бадюк М.І., Левченко Ф.М. Основи організації сімейної медицини: Навчальний посібник. – К.: УВМА, 2006. – 196 с.

24. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я (Під заг. ред. Ю.В. Вороненка, В.Ф. Москаленка). – Тернопіль: Укрмедкнига, 2000 – 680 с.

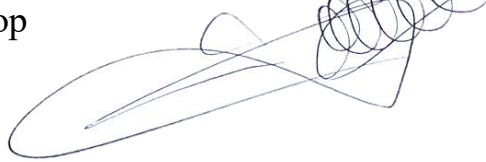
25. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. - К.: Книга плюс, 2010. – 328 с.

РОЗГЛЯНУТО та СХВАЛЕНО

Протокол засідання кафедри

№ 2 від “ 25 ” лютого 2021 р.

Начальник кафедри організації медичного забезпечення збройних сил
доктор медичних наук, професор

Михайло БАДЮК